

UPPSALA
UNIVERSITET

Dnr LINGFIL 2024/7

Verksamhetsplan 2024

Institutionen för lingvistik och filologi

Fastställd av institutionsstyrelsen 2024-02-02

Innehållsförteckning

Verksamhetsplan 2024	1
Inledning	3
1. Sammanfattning	3
1.1 Institutionens verksamhet och uppdrag	3
1.2 Prioriteringar verksamhetsåret 2024	3
1.3 Övergripande utgångspunkter	4
2 Kompetensförsörjningsplan	4
3 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	5
4 Utbildning på forskarnivå	6
5 Forskning	6
6 Uppdragsverksamhet och samverkan med omgivande samhälle	7
7 Internationalisering	8
8 Ekonomi	8
8.1 Intäkter och finansieringskällor	8
8.2 Utbildningsuppdrag	9
8.3 Myndighetskapital och överskottsmarginal	9
8.4 Stödverksamhet och OH	9
8.5 Tabeller	10
8.5.1 Grundutbildning och utbildning på avancerad nivå (UGA)	10
8.5.1.1 Språkvetenskapliga fakultetens uppdrag till institutionen i antal helårsstudenter (HÅS)	10
8.5.1.2 Totala uppdraget till institutionen i antal helårsstudenter (HÅS)	10
8.5.2 Forskning och utbildning på forskarnivå (FUF)	11
8.5.3 Totalt för institutionen (UGA + FUF)	11

Inledning

Denna verksamhetsplan bygger på Språkvetenskapliga fakultetens verksamhetsplan för budgetåret 2024 (SPRÅKFAK 2023/24), fastställd av Språkvetenskapliga fakultetsnämnden 2023-11-23.

Vidare utgår verksamhetsplanen från de lagar, förordningar och avtal för den statliga verksamheten i allmänhet samt de regler och förordningar som återfinns i det lokala regelverket och de riktlinjer som därutöver lagts fast i särskilda handlingsprogram. Centrala dokument är bland annat Mål och strategier för Uppsala universitet (UFV 2018/641), Mål och strategier för Vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap (HUMSAM 2020/43), Mål och strategier för Språkvetenskapliga fakulteten (SPRÅKFAK 2020/37), Arbetsordning för Uppsala universitet (UFV 2017/95) och Anställningsordning för Uppsala universitet (UFV 2019/1673).

1. Sammanfattning

1.1 Institutionens verksamhet och uppdrag

Institutionen för lingvistik och filologi är en av fyra institutioner inom språkvetenskapliga fakulteten och bedriver forskning och utbildning inom följande ämnesområden: grekiska (inkl. bysantinologi), indologi (inkl. jämförande indoeuropeisk språkforskning), iranska språk, kinesiska/sinologi, latin, lingvistik (inkl. swahili), semitiska språk (inkl. assyriologi), språkteknologi/datorlingvistik, samt turkiska språk. Institutionen har ett särskild åtagande att inom ramen för takbeloppet varje läsår anordna utbildning i assyriologi, hindi, kurdiska, persiska och turkiska.

Institutionen har f.n. 77 anställda. Institutionens totala omslutning för 2024 beräknas i budget till drygt 87,4 miljoner kronor, varav ungefär 29,8 utgörs av utbildning på grund- och avancerad nivå och 57,5 av forskning och utbildning på forskarnivå.

1.2 Prioriteringar verksamhetsåret 2024

Institutionen gör ett antal prioriterade satsningar under 2024:

Arbetsmiljö: OSA-enkäten från hösten 2023 tyder på att institutionen behöver fortsätta sitt arbete med problem inom områdena arbetsbelastning och kränkande särbehandling/trakasserier.

Akademisk kultur och tillgänglighet: likaledes fortsätter det prioriterade arbetet med att verka för att de anställda i högre grad åter genomför sitt arbete på campus. Detta är viktigt för att främja gemenskap och kreativitet i institutionens verksamhet.

Även den digitala närvaron med avseende på exempelvis svarstider på elektronisk kommunikation behöver förbättras.

Kompetensförsörjningsplan: institutionsstyrelsen avser att kunna fatta beslut om en kompetensförsörjningsplan senast i december 2024. Arbetet påbörjades i januari 2024

med insamlande av underlag från institutionens ledningsgrupp, ämneskollegier och doktorandförening.

Utbildningsutbud och genomströmning: institutionen avser att fortsätta arbetet med att se över nuvarande utbildningsutbud och utveckla nya studiegångar som främjar rekrytering av studenter med siktet inställt på en examen med något av institutionens ämnen som huvudområde (se vidare avsnitt 3). Åtgärder planeras för att öka genomströmningen på institutionens samtliga kurser.

1.3 Övergripande utgångspunkter

Under 2023 har institutionens översyn över organisation och arbetsformer resulterat i:

- en ny rutin för tjänstgöringsplanering och beslut om kursutbud;
- ökad integrering i ekonomisk planering och budgetarbete;
- beslut om ny arbets- och delegationsordning samt ny ledningsstruktur

Till följd av besparingar samt implementering av en ny modell för fördelning av takbelopp är institutionens ekonomiska läge om än fortsatt ansträngt bättre än 2023 års tidiga prognoser. Institutionen kommer enligt budget att uppfylla fakultetsnämndens beslut om nollresultat 2024 (SPRÅKFAK 2022/24). På grund av tidigare underskott och i väntan på beslut om kompetensförsörjningsplan råder principiellt anställningsstopp även fortsättningsvis.

2 Kompetensförsörjningsplan

Institutionen har f.n. 77 anställda, varav 35 är anställda som lärare, 23 som doktorander och 19 som T/A-personal varav 11 som forskare.

Av lärarna är 16 professorer (8 rekryterade och 8 befordrade), 11 lektorer (varav 6 docenter), 3 biträdande lektorer och 5 adjunkter (varav 3 med vikariats- eller tidsbegränsad anställning).

Bland forskaranställningar inom teknisk-administrativ personal finns 3 postdoktorer, 8 forskare och 1 forsknings- eller projektassistenter. Anställning av forskande personal följer externa beslut om forskningsbidrag och är svår att planera på längre sikt.

Inom stödverksamheten finns i början av året en ekonom (100%) och en HR-generalist (100%), två kursadministratörer (motsvarande 1,6 heltider), en personal- och kursadministratör (100%) tillika administrativ studierektor för utbildning på forskarnivå samt en med Arbetsförmedlingen samfinansierad assistent med tidsbegränsad anställning (25%). Institutionens ledningsfunktioner består för närvarande av en prefekt på 80% och en biträdande tillika ställföreträdande prefekt på 50% samt en biträdande prefekt på 60%, en studierektor för utbildning på grund- och avancerad nivå på sammanlagt 50% och en studierektor för utbildning på forskarnivå på 25%.

3 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Institutionen bedriver utbildning på grundnivå inom nio huvudområden – grekiska, indologi, iranska språk, kinesiska, latin, lingvistik, semitiska språk, språkteknologi och turkiska språk – samt tio bi-områden – arabiska, arameiska/syriska, assyriologi, hebreiska, jämförande indoeuropeisk språkforskning, kurdiska, mellanösternstudier, persiska och swahili.

Institutionen bedriver utbildning på avancerad nivå inom nio huvudområden: grekiska och bysantinologi, indologi, iranska språk, kinesiska, latin, lingvistik, semitiska språk, språkteknologi samt turkiska språk.

Institutionen är ansvarig för tre utbildningsprogram: Orientalistikprogrammet på kandidatnivå (inriktning arabiska, hindi, persiska och turkiska – samtliga under avveckling), Masterprogram i språkteknologi och Masterprogram i turkiska studier som ges i samarbete med Johannes Gutenberg Universität i Mainz.

De fakultetsövergripande programmen Sprakvetarprogrammet (grundnivå) och Masterprogram i språk erbjuder studiegångar till examen med ett flertal av institutionens ämnen som huvudområde. 2023 års översyn av söktryck och undervisningskapacitet resulterade i ett tillfälligt antagningsuppehall för antal studieingangar. Uppehallet fortsätter under 2024.

Hösten 2023 startade en praktikkurs på avancerad nivå i kinesiska på 15 hp vid Institute for Development and Security Policy (ISDP) Stockholm China Center, genom ett samarbetsavtal mellan institutionen och ISDP. Kursen syftar till att utveckla kunskaper och erfarenheter som är av betydelse för yrkesutövande som utredare och Kinaanalytiker, en yrkesgrupp som blivit alltmer efterfrågad bland myndigheter och forskningsinstitut i Sverige. Samarbetet föll mycket väl ut och institutionen har inrättat en kursplan för en hel termins praktik, 30 hp, vid ISDP med start fr.o.m. HT 2024. På grundnivå i kinesiska finns redan en praktiktermin på 30 hp sedan många ar, och ämnet undersöker nu möjligheterna att skapa formaliserade samarbeten med någon organisation även för den kursen.

Institutionen medverkar även i Logopedprogrammet, Kandidatprogrammet i arkeologi och antik historia samt (fr.o.m. 2025) Internationellt kandidatprogram i egyptologi. Logopedprogrammet genomgår för närvarande en översyn. En representant från institutionen ingår i den arbetsgrupp som ser över undervisningen i lingvistik inom programmet. Institutionen arbetar för att på sikt utveckla det internationella kandidatprogrammet i egyptologi till ett program med assyriologi som möjlig huvudinriktning,

Det totala anslaget för utbildning på grundnivå och avancerad nivå för 2024 ar 28,199 mkr och det takbelopp som ska intjänas ar 26,680 mkr. I anslaget ingår också ett uppdrag från medicinska fakulteten inom logopedprogrammet samt särskilda medel avsatta på universitetsnivå för ämnen där universitetet har ett särskilt åtagande (assyriologi, hindi, kurdiska, persiska och turkiska), sammanlagt 3,485 mkr. Enligt

ramavtal med Försvarets Tolkskola ger institutionen utbildning i arabiska för skolans studenter.

I nära anslutning till fakultetens arbete med en ny strategisk plan för utbildning fortsätter institutionen att utveckla ett utbildningsprogram på grundnivå i Språk och internationella relationer med arabiska och kinesiska som pilotgångar och statskunskap, freds- och konfliktkunskap samt möjligen företagsekonomi som biämne. Likaså fortsätter arbetet med att utveckla fältet digital filologi i anslutning till den vid institutionen förlagda nationella forskarskolan DigPhil.

Med kinesiskan som pilotspråk utvecklar institutionen språkkurser för nybörjare inom ramen för det livslånga lärandet – och utanför det reguljära utbudet av blockkurser. Dess nybörjarkurser är uppdelade i fem moduler med undervisning som består av förinspelade föreläsningar till respektive modul. Studenterna läser helt i egen takt med självtränande övningar, och en slutgiltigt examinerande e-tentamen.

4 Utbildning på forskarnivå

Utbildning på forskarnivå bedrivs inom nio forskarutbildningsämnen: datorlingvistik, grekiska (inkl. med inriktning mot bysantinologi), indologi (inkl. med inriktning mot jämförande indoeuropeisk språkforskning), iranska språk, latin, lingvistik, semitiska språk (inkl. med inriktning mot assyriologi), sinologi och turkiska språk.

Inom utbildningen på forskarnivå finns i början av året 27 aktiva forskarstuderande med individuell studieplan varav 24 finansierade (varav en s.k. industridoktorand). Under 2024 planeras fyra disputationer enligt de individuella studieplanerna. Det ekonomiska läget omöjliggör upprätthållande av institutionens målsättning att alla nio ämnesområden ska ha minst två anslagsfinansierade doktorandanställningar. Under 2024 planeras ingen nyrekrytering av doktorander med anslagsfinansiering.

Institutionen står som fakultetens värd för forskarskolan Tidiga språk – digital filologi åren 2023–2026.

5 Forskning

Institutionen bedriver forskning inom alla sina ämnesområden, i olika tvärvetenskapliga samarbeten nationellt och internationellt. Forskningen finansieras dels genom anslag som främst går till lärares forskning i tjänst, dels genom externa forskningsbidrag som även går till annan forskande personal.

Anslaget för forskning och utbildning på forskarnivå för 2024 uppgår till 41,794 mkr. Externa forskningsbidrag beräknas under 2024 uppgå till 15,774 mkr. vilket motsvarar ungefär 27,4% av de totala forskningsmedlen. Institutionen har som målsättning att ytterligare öka externfinansieringen, och uppmuntrar såväl utomstående forskare som anställda lärare att söka och vid institutionen förlägga forskningsbidrag, gärna i samverkan med andra lärosäten. Ett av flera syften med att öka externfinansieringen är

att kunna anställa fler doktorander och postdoktorer än vad som är möjligt med enbart anslagsfinansiering. Antalet forskare från andra lärosäten som visar intresse att förlägga externfinansierade projekt inom institutionen är fortfarande högt. Under 2024 räknar institutionen med att till RJ:s ordinarie utlysning stå som förvaltande organ för tolv ansökningar och medverka vid ytterligare två ansökningar om medel för (eller deltagande i) forskningsprojekt och -program.

Institutionens forskare och doktorander är aktiva i de aktiva tematiska forskningsnätverk som stöds av språkvetenskapliga fakulteten, f.n. Nätverket Språk & Lärande (språkinläring, flerspråkighet, läs- och skrivutveckling, testning och bedömning). Nätverken anordnar regelbundet både inåtriktade och utåtriktade tematiska evenemang.

Institutionen ska sträva efter att öka volymen högkvalitativ forskning i form av publiceringar och citeringar i erkända vetenskapliga kanaler. Institutionen ska säkerställa att all forskning inom området rapporteras i det nationella digitala arkivet DiVA minst en gång om året.

Genom datorlingvistik ingår institutionen även i Swe-Clarín. Institutionen bidrar främst med att tillhandahålla resurser, verktyg och expertis för analys av språkliga data inom humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning. Sedan 2019 leder Uppsala universitet dessutom det distribuerade K-centrumet *CLARIN-DiaRes K-centre for Diachronic Language Resources* samt ingår som partner i *CLARIN-SMS K-centre for Swedish in a Multilingual Setting*.

6 Uppdragsverksamhet och samverkan med omgivande samhälle

Institutionen har en bred kontaktyta med det omgivande samhället, både vad gäller forskning och utbildning. Inom ramarna för våra utbildningar är arbetslivsanknytning ett viktigt inslag. Studenter genomför praktik på plats, exempelvis hos språkteknologiföretag, på ambassader, vid bibliotek och museer samt vid ideella organisationer. Inom programmen genomförs regelbundet studentmingel där studenter och alumner kan träffa representanter från arbetsmarknaden och ta del av information och inspirationsföreläsningar.

Några av våra forskningsprojekt omfattar samarbeten med företag och organisationer både i Sverige och utomlands. Vi strävar efter att interagera med offentlig förvaltning och privat sektor för ökad samhällsnytta.

En annan viktig del av samverkan med det omgivande samhället är presentationer av institutionens forskning för allmänheten. Institutionens forskare ägnar sig i många fall åt frågor som röner stort allmänt intresse och de framträder ofta i radio, TV och andra massmedia. Institutionens anställda deltar också i samhällsdebatten genom exempelvis inlägg och intervjuer i medier samt genom gästföreläsningar i föreningar och andra verksamheter.

7 Internationalisering

Internationalisering är en viktig och självklar del av institutionens verksamhet inom utbildning och forskning. Flera av våra huvudområden erbjuder studenter möjlighet till utlandsstudier och institutionen har också Erasmusavtal med institutioner vid universitet i Turkiet, Tyskland och Ungern. Institutionen har internationell antagning till Masterprogrammet i språkteknologi och Masterprogram i turkiska studier som startade ht 2022. Ett flertal av institutionens kurser ges på engelska.

Institutionens alla ämnen har regelbundna besök av gästföreläsare, gästforskare och gästdoktorander. Flera av institutionens doktorander fullgör en del av sin utbildning vid utländskt lärosäte. De individuella studieplanerna för forskarstuderande stipulerar i flertalet fall att doktoranden skall delta med egna bidrag vid internationella kongresser och konferenser.

Institutionens lärare och forskare deltar i internationella konferenser, workshops och andra evenemang och fungerar ofta som sakkunniga till olika förlag, tidskrifter, forskningsfinansierare och programkommittéer samt vid anställnings- och befordringsärenden vid andra lärosäten. Många gäster vistas under kortare eller längre tid vid institutionen.

8 Ekonomi

Institutionen har genomgått en svår period ekonomiskt eftersom intäkterna inte har ökat i den takt som hade behövts för att finansiera de allt högre personalkostnaderna.

Utrymmet har i praktiken därför med tiden krympt samtidigt som de fakultetsfinansierade anställningarna har ökat i antal.

Institutionen har vidtagit åtgärder genom att i praktiken införa anställningsstopp för fakultetsfinansierade anställningar och minska driftskostnader så mycket som möjligt. Situationen ser ljusare ut nu eftersom intäkterna ökar väsentligt i budget 2024 samtidigt som personalkostnaderna hålls nere.

8.1 Intäkter och finansieringskällor

Inom utbildning på grund- och avancerad nivå (inkl. avgiftsfinansierade studenter) budgeteras totala intäkter till 29 880 tkr varav intäkter från språkvetenskapliga fakulteten uppgår till 27 237 tkr (därav 3 483 tkr avseende nationellt ansvar). Andra större budgeterade intäkter är 562 tkr från vetenskapsområdet för medicin och farmaci (logopedutbildning) och 400 tkr från historisk-filosofiska fakulteten. Intäkterna för avgiftsfinansierade studenter budgeteras till 1 600 tkr.

Inom forskning och utbildning på forskarnivå (inkl. externa bidragsmedel) budgeteras totala intäkter till 57 568 tkr, varav externa bidragsmedel 18 154 tkr. Vad gäller externa medel innebär detta en minskning med 2 788 tkr jämfört med 2023. Merparten externa medel kommer från Vetenskapsrådet och Riksbankens jubileumsfond.

8.2 Utbildningsuppdrag

Institutionens uppdrag från Språkvetenskapliga fakulteten 2024 uppgår till 504 HÅS. 2023 hade institutionen 454 registrerade HÅS inom Språkvetenskapliga fakulteten. Antalet registrerade HÅS behöver därför öka med 50. Institutionen räknar med att kunna uppfylla uppdraget.

8.3 Myndighetskapital och överskottsmarginal

Inom utbildning på grund- och avancerad nivå (inkl. avgiftsfinansierade studenter) budgeteras för 2024 en minskning av myndighetskapitalet från -0,9 mkr till -2,1 mkr, vilket innebär en minskning av myndighetskapital/omsättning från -3,1% till -6,8%.

Inom forskning och utbildning på forskarnivå (inkl. externa bidragsmedel) budgeteras för 2024 en ökning av myndighetskapitalet från -0,1 mkr till 2,4 mkr vilket innebär en ökning av myndighetskapital/omsättning från -0,2% till 4,3%.

8.4 Stödverksamhet och OH

Institutionens budgeterade totalkostnad för overhead 2024 är 28 591 tkr. Av detta belopp utgör 16 226 tkr gemensamma kostnader för universitetet, bibliotek, område, kansli och fakultet och 12 365 tkr är institutionsgemensamma kostnader för personal, drift inkl. infrastruktur, intendentur, Engelska Parken, en del av lokalkostnaderna m.m. Pålägget för indirekta kostnader 2024 beräknas bli 59,5% för utbildning på grund- och avancerad nivå och 49,0% för forskning och utbildning på forskarnivå vilket är en ökning från 55,0% (UGA) och 42,0% (FUF).

8.5 Tabeller

Prognosen i tabellerna förutsätter att inga nya fakultetsfinansierade anställningar gör samt att intäkterna 2025 och 2026 ökar enligt fakultetens prognos.

8.5.1 Grundutbildning och utbildning på avancerad nivå (UGA)

UGA (mnkr)	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024	Prognos 2025	Prognos 2026
Årets resultat:					
Intäkter	27,8	27,8	29,9	30,9	31,4
Kostnader	-30,2	-29,3	-31,1	-33,3	-34,3
Årets resultat	-2,4	-1,5	-1,2	-2,4	-2,9
Myndighetskapital:					
UB* föregående år	1,5	-0,1	-0,9	-2,1	-4,5
UB 31 dec	-0,1	-0,9	-2,1	-4,5	-7,4
Överskotts- marginal i %	-0,3	-3,1	-6,8	-13,5	-21,6

8.5.1.1 Språkvetenskapliga fakultetens uppdrag till institutionen i antal helårsstudenter (HÅS)

Uppdrag från fakultetsnämnden	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	VP 2024
Uppdrag i antal HÅS				504
Registrerat antal HÅS	547	466	454	
Prestationsgrad %				xxx

8.5.1.2 Totala uppdraget till institutionen i antal helårsstudenter (HÅS)

Utfall / uppdrag, totalt	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Uppdrag VP 2024
Uppdrag i antal HÅS från egna fakulteten/institutionen*	547	466	454	504
Genomströmning i %, egna fakulteten	47,9	45,8	43,5	
Uppdrag i HÅS från andra fakulteter	31	27	23	11
Genomströmning i %, andra fakulteter	84,1	76,1	67,5	
Totalt antal HÅS	577,6	493,1	476,7	515
Genomströmning i %	49,9	47,4	44,7	

8.5.2 Forskning och utbildning på forskarnivå (FUF)

FUF (mnr)	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024	Prognos 2025	Prognos 2026
<u>Årets resultat:</u>					
Intäkter	56,3	56,7	57,6	53,6	53,3
Kostnader	-61,8	-58,1	-55,7	-46,5	-44,8
<i>Årets resultat</i>	<i>-5,5</i>	<i>-1,4</i>	<i>1,9</i>	<i>7,1</i>	<i>8,5</i>
<u>Myndighetskapital:</u>					
UB* föregående år	6,6	1,3	-0,1	2,4	10,1
UB 31 dec	1,3	-0,1	2,4	10,1	19,2
<i>Överskottsmarginal i %</i>	<i>2,0</i>	<i>-0,2</i>	<i>4,3</i>	<i>21,7</i>	<i>42,9</i>

8.5.3 Totalt för institutionen (UGA + FUF)

Totalt (mnr)	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024	Prognos 2025	Prognos 2026
<u>Årets resultat:</u>					
Intäkter	84,0	84,6	87,5	84,5	84,7
Kostnader	-91,9	-87,5	-86,8	-79,8	-79,1
<i>Årets resultat</i>	<i>-7,9</i>	<i>-2,9</i>	<i>0,7</i>	<i>4,7</i>	<i>5,6</i>
<u>Myndighetskapital:</u>					
UB* föregående år	8,1	1,2	-1,1	0,3	5,6
UB 31 dec	1,2	-1,1	0,3	5,6	11,8
<i>Överskottsmarginal i %</i>	<i>1,3</i>	<i>-1,2</i>	<i>0,3</i>	<i>7,0</i>	<i>14,9</i>